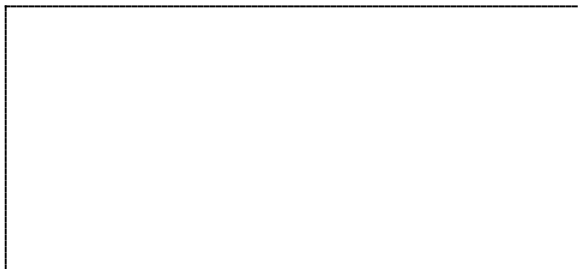

P 902041

PB-PP|B-31126
BELGIE(N)-BELGIQUE

DE BRUG

Maandblad van de Protestantse Kerk Mechelen Noord

behorende tot de Verenigde Protestantse Kerk in België

(verschijnt niet in januari en augustus)

65ste jaargang nr. 4 - mei 2021

Drukwerk verzonden tegen verlaagd tarief. Afgiftekantoor: 2800 Mechelen

Afz. / V.U.: ds J.H. Brouwer, Mechelsveldstraat 46, 2800 Mechelen

Website: www.protestantse-kerk-mechelen-noord.be
Facebook: www.facebook.com/VPKBMechelenNoord

Kerkgebouwen Keizerstraat 26-28
Secretariaat: 2800 Mechelen

Predikant: ds. J.H. Brouwer
Mechelsveldstraat 46
2800 Mechelen ☎ 015/20.51.54

**EREDIENST: IEDERE ZONDAG AANVANG: 10.00 u.,
MET KINDERNEVENDIENST EN BABY-OPVANG**

Rekening: *IBAN:* **BE41 0000 1657 8310**, *BIC:* **BPOTBEB1** t.n.v.
Protestants Evangelische Parochie

Rekening: *IBAN:* **BE97 7512 0773 6149**, *BIC:* **AXABBE22** t.n.v.
Diaconie Keizerstraat

Loslaten.

“Leven is loslaten”. Al vanaf het prilste begin moet je je zekerheden prijsgeven, de beschermende warmte van de moederschoot, de vertrouwde omgeving van het ouderlijk huis, om zo op eigen benen te komen staan en een nieuwe rol op te nemen, waarin je je eigen weg kiest en je eigen beslissingen neemt. Totdat je uiteindelijk in een fase komt, waarin je eerst je eigen kinderen moet loslaten, zodat zij op hun beurt hun eigen wegen gaan, om tenslotte afscheid te nemen van de mensen die je op je levensweg hebben begeleid en uiteindelijk het leven zelf los te laten en in handen te leggen van onze hemelse Vader.

Maar zonder al dat loslaten is er ook geen groei mogelijk, geen vernieuwing. We zouden maar al te makkelijk blijven hangen in de oude, vertrouwde gewoontes, en we zouden zelfs kunnen gaan geloven, dat het niet anders kan en voor eeuwig zo door God bedoeld is. Maar de Heer verzekert ons, dat dat een misverstand is. Hij geeft ons geloof, opdat we ons aan Hem toevertrouwen, die ons leven wil vernieuwen naar het beeld van Zijn Zoon en ons wil laten toegroeien naar Zijn doel; Hij schenkt ons hoop, opdat we niet ons houvast zoeken in de wereld die voor ogen is, maar ons oriënteren op het Koninkrijk van vrede en recht dat Hij ons in het vooruitzicht stelt.

Ik denk, dat dat ook alles te maken heeft met het feest van de Hemelvaart van Christus, dat we binnenkort mogen vieren. Het lijkt wat tegenstrijdig, dat de leerlingen na Pasen weer op zichzelf moeten leren leven. Aan alle ontmoetingen met de Levende die ze hebben mogen hebben komt een einde. En is dat dan iets om te vieren?!

Maar als je goed de Bijbel leest, dan blijken daar twee aspecten aan te zitten, die ons blij mogen maken. Allereerst natuurlijk het vertrouwen dat we ook in onze geloofsbelijdenissen terugvinden, dat Christus is heengegaan om zo de weg te banen voor het nieuwe dat in Gods naam onderweg is, de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Maar daarnaast ook de verrassende constatering, dat Zijn leerlingen een nieuwe fase ingaan. Ze zullen geen leerling blijven, maar mogen voortaan als leermeesters optreden en anderen onderwijzen (Mt. 28:19). Doordat Hij Zelf naar de Vader terugkeert, komt er ruimte voor hen om hun verantwoordelijkheid op te nemen en als kerk, als Zijn lichaam, in de wereld actief te zijn. In zekere zin een stap naar de volwassenheid als gelovigen, weg uit de geborgenheid van de directe nabijheid van de Heer, maar in de zekerheid, dat Hij leeft en met hen verbonden blijft door Zijn Geest. En wat voor die eerste apostelen gold, geldt nog steeds voor ons. Wij mogen Christus present stellen in de wereld door onze woorden en daden, in de zekerheid dat Hij ons niet verlaten heeft, maar alle dagen met ons is tot aan de voltooiing van deze wereld. *JHB*

Kerkraad

Tijden van Corona.

De Corona pandemie blijft woeden, de besmettingscijfers dalen helaas niet en zo blijven de beperkende voorzorgsmaatregelen van kracht. We hopen nu weer dat juni verbetering brengt. We blijven dus aangewezen op de online kerkdiensten. Goed dat dit mogelijk is, maar hoe hunkeren we niet naar de fysieke kerkdiensten. Kerkdiensten waar we elkaar weer kunnen ontmoeten, samen luisteren naar de blijde boodschap van Gods Woord, samen zingen en bidden tot onze opgestane HEER, na de dienst een kopje koffie en een babbeltje met elkaar! Er is vooruitzicht op beterschap, er wordt volop gevaccineerd, hopelijk wordt in de tweede helft van dit jaar en naar het jaareinde toe, weer alles normaal. Dan kunnen we weer met zijn allen het Heilig Avondmaal vieren, de startzondag organiseren, de Oogstdienst houden, de Hervorming en Allerheiligen gedenken, Advent en Kerstfeest vieren. Laat ons hierop hopen en hiervoor bidden dat alles op termijn weer goed komt.

De kerkraadsvergadering gepland op dinsdag 4 mei verschuiven we naar 1 juni. De kerkraadsleden houden onderling contact.

De stoelen staan weer terug in de kerk en we bekijken hoe we deze weer opstellen om Corona veilig te zijn.

Heeft u naar de toekomst toe nog suggesties of iets te melden, laat het ons weten via mail, brief of telefoon.

De kerkraad wenst u en uw naasten een gezegende tijd en hopelijk mogen we mekaar weer vlug ontmoeten! Laten we hiervoor blijvend bidden tot onze God en Vader en onze Opgestane HEER.

Georges

Samenstelling kerkraad

Predikant:	ds J. Brouwer	015 - 20 51 54
Ouderlingen:	Georgette Saliba	015 - 41 31 85
	Geert Van Cammeren	015 - 31 97 64
	Xavier Van Lierde	0485 - 71 71 08
	Diaken:	Georges Vandensavel

Verjaardagen

06	mei	Riet Vermaas wwe. Kardux.
07	mei	Godelieve Van Reeth
10	mei	Marten Brouwer
10	mei	Johannes Brouwer
19	mei	Hermien Herez e. Oerlemans
22	mei	Johan Daenen
24	mei	Marius Joosten

Een gelukkige, maar vooral gezegende verjaardag !

Liedboek

In ons liedboek, zingen en bidden in huis en kerk, staan mooie liederen, maar ook mooie vertellingen en gedichten. Misschien heb je er al enkele gelezen. Bij elke uitgave van ons kerkblad tracht ik een vertelling of gedicht te brengen.

Op bladzijde 1139 staat het volgende door Bernardus van Clairvaux.

Kom, heilige Geest,
spreek altijd tot mijn hart.
En als Gij toch zwijgt,
laat dan Uw zwijgen tot mij spreken.
Want zonder U loop ik gevaar
mijn eigen inzicht te volgen
en het te verwarren met wat Gij mij leren wilt.

Bernardus van Clairvaux

Uitgekozen door Georges

Erediensten

Op het ogenblik zijn fysieke kerkdiensten weliswaar toegestaan, maar de beperkingen betekenen voor ons gebouw dat we niet met meer dan 7 kerkgangers tegelijk aanwezig mogen zijn. De kerkraad heeft daarom besloten dat we voorlopig verder gaan met het samenwerkingsverband Leuven, Mechelen-Noord, Mechelen-Zuid en Vilvoorde. De betrokken voorgangers verzorgen in afwisseling elke zondag een kerkdienst op internet. Wie zich heeft aangemeld voor de digitale distributie van ons kerkblad krijgt de link via e-mail doorgestuurd. U vindt hem ook via onze Facebook-pagina: www.facebook.com/VPKBMechelenNoord

We blijven nochtans hoopvol, dat er intussen versoepelingen zouden kunnen worden doorgevoerd en publiceren daarom toch onderstaande lijst met kerkdiensten. Als we opnieuw opstarten krijgt u daarvan bericht, per mail of telefoon.

Zodra de corona-maatregelen het toelaten, gaan alle diensten weer door in het kerkgebouw aan de Keizerstraat 26, aanvang telkens om 10.00 uur, tenzij anders vermeld.

Zondag 02 mei organist: P. Oerlemans
ds. J. Brouwer 2° collecte: Jeugd

Zondag 09 mei organist: E. Poncin
ds. J. Van Hees 2° collecte: Rwanda

Zondag 16 mei organist: Th. de Jongh
ds J. Brouwer 2° collecte: Zending

Zondag 23 mei organist: Th. de Jongh
ds J. Brouwer 2° collecte: Diaconie
Pinksteren

Zondag 30 mei organist: Th. de Jongh
ds J. Brouwer 2° collecte: Syrië

Zondag 06 juni organist: P. Oerlemans
ds E. v/d Linden 2° collecte: Synodale kas

Agenda*

10 mei	Bijbelavond, 20u via Kerkzaal
13 mei	Nationale kerkdienst Hemelvaartsdag, online
20 mei	Bijbelmiddag, 14.30 Kerkzaal
27 mei	Seniorenmiddag, 14u30 Kerkzaal
01 juni	Kerkraad, 19u45 Kerkzaal

**Hoewel de corona-maatregelen inmiddels zijn verlengd tot eind mei, hopen we op een verbetering in de situatie die ons in staat stelt om elkaar weer fysiek te ontmoeten, zij het waarschijnlijk nog op de nodige afstand en met mondkapje. Mocht dat echter nog niet mogelijk zijn, dan vinden de bijbelstudies plaats via Zoom. Als u zich aanmeldt via jhbrouwer@protestant.com wordt u vooraf de link toegestuurd en kunt u van achter uw computer of smartphone deelnemen.*

Nationale Kerkdienst Hemelvaartsdag

- 13 mei is het Hemelvaartsdag. ProFest zal dit jaar uiteraard niet kunnen doorgaan. Maar dat is geen reden om elkaar niet tenminste online te zien! Daarom deelt de VPKB met u haar online Hemelvaartsdienst, tot stand gekomen dankzij de samenwerking door de 6

districten. Dit is een geweldige primeur.

U kunt de dienst volgen via de VPKB YouTube pagina vanaf 9 uur: <https://bit.ly/VPKBComm>. De video zal online blijven.

Salutations cordiales, met vriendelijke groet, mit freundlichem Gruã.

Jean-Guillaume DeMailly

Chargé de communication / communicatieverantwoordelijke

Brief van proponent

Dag allen,

Een halfjaar geleden schreef ik ook een brief in 'De Brug'. Dit was om mij aan u en de gemeente voor te stellen. Nu een halfjaar later wil ik u bedanken voor de leerervaring die ik mocht opdoen bij jullie. Het afgelopen halfjaar heb ik van jullie veel mogen leren. Ondanks de vreemde tijd van de coronacrisis waarin het moeilijk is om elkaar, als kerkelijke gemeente, te ontmoeten.

Helaas zorgde de coronacrisis ervoor dat activiteiten werden geannuleerd of dat deze een andere vorm hebben gekregen. Maar jullie gemeente bleef met elkaar verbonden. Dat vond ik prachtig om te zien en te ervaren. Hierbij denk ik in het bijzonder aan de Bijbelstudies die doorgingen op ZOOM. Ik heb ervan genoten om met elkaar te studeren en te discussiëren over wat Paulus in de brief aan Korinthe bedoelt of wat er precies in Richteren staat.

Ik ben veel dank verschuldigd aan de gemeente en ds. Brouwer. De gemeente wil ik bedanken voor het fijne en veilige leerklimaat waarin ik mocht werken. Geregeld kreeg ik mailtjes vanuit de gemeente met feedback. Hier heb ik veel van geleerd en dat was waardevol. Daarvoor mijn dank!

Ook ben ik veel dank verschuldigd aan ds. Brouwer. De afgelopen periode mocht ik met hem meelopen, om als afgestudeerde theoloog, het vak van predikant te mogen leren. Daarnaast introduceerde hij mij in de kerk bij collega's en werkgroepen. Ook als er iets was stond hij voor mij klaar om naar mij te luisteren en mij op weg te helpen. Dat heeft mij heel goed gedaan. Daarvoor wil ik u bedanken.

Een halfjaar mocht ik met jullie meelopen als gelovige in de pelgrimage. Vanaf 1 mei mag ik met onze broeders en zusters in Brussel meelopen. Om mij daar nog een halfjaar voor te bereiden op het predikantschap. Ik wens jullie Gods zegen toe in jullie voortgang in de pelgrimage. Ga met God en Hij zal met jullie zijn!

Groet,

Gijs Bleijenberg

Getuigen van Christus

*O Heer, God, barmhartige Vader,
we komen voor U
en wij danken U
voor het Goede Nieuws
van Christus' opstanding op Pasen.
We bidden dat Uw Woord,
het Goede Nieuws dat U ons heeft gebracht,
door iedereen mag worden gehoord,
tot aan de uiteinden van de aarde. (Hnd. 1: 7,8)*

*In uw Naam,
Jezus Christus,
onze Heer en Heiland,
bidden wij.
Amen.*

N. NAJARIN.

Welkom in het moederland! (deel II)

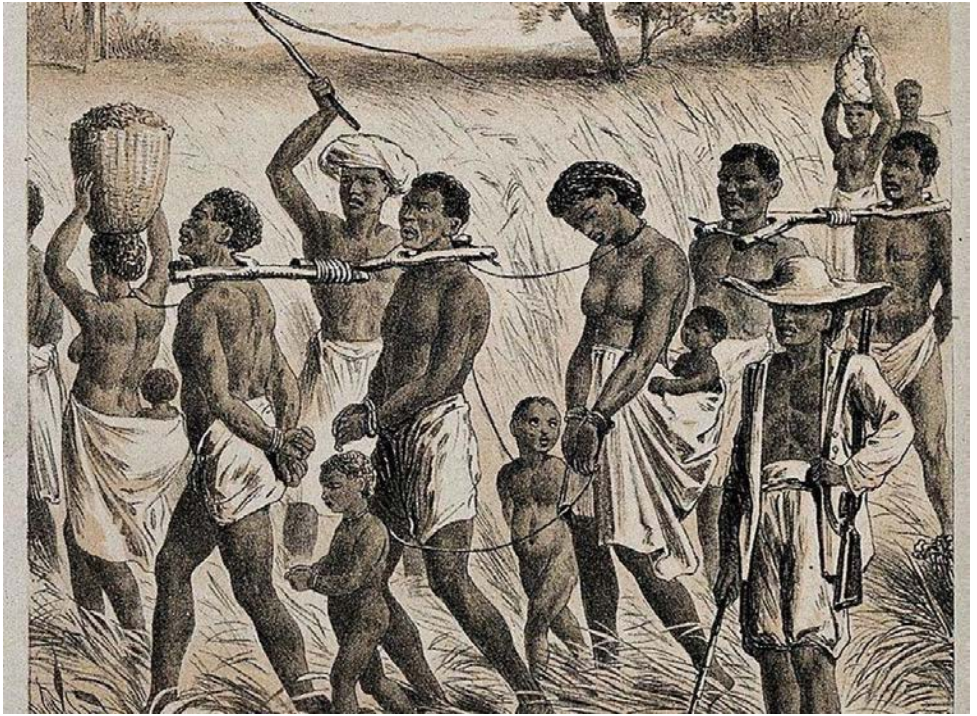
Beste lezers en lezeressen, wisten jullie dat veel zwarte Amerikanen en Brazilianen minstens gedeeltelijk van "Nigeriaanse" (vooral Igbo en Yoruba) afkomst zijn? Dat komt natuurlijk door de trans-Atlantische slavenhandel, die begon in 1526 toen de Portugezen de eerste lading slaven naar Brazilië verscheepten. Het woord "Nigeriaans" is hier uiteraard een anachronisme (iets wat niet in zijn tijd past) vermits de staatkundige eenheid "Nigeria" pas in 1914 werd gesticht.

Slavernij was geen Portugese uitvinding, wel integendeel, ze heeft bestaan sedert de nacht der tijden. In Genesis 37:28 wordt Jozef door zijn broers als slaaf verkocht aan de Ismaëlieten, in Exodus 1:11 worden de Israëlieten slaven van de Egyptische farao. Van de rechtvaardige Job (1:3, HSV) wordt gezegd dat hij "een zeer groot aantal slaven" had, zodat "deze man aanzienlijker was dan alle mensen van het oosten". Leviticus gebiedt dat Hebreeuwse slaven moesten worden vrijgelaten in een jubeljaar. Eeuwen later pleit Paulus in zijn brief aan Filemon om genade voor de weggelopen slaaf Onesimus. Slavernij was courant in alle tijden en beschavingen, van het antieke China over het Romeinse Rijk tot de islamitische wereld. Mohammed (570-632) bezat, kocht en verkocht slaven, maar stelde wel dat deze fatsoenlijk moesten behandeld worden. Overigens kon de status van slaven van samenleving tot samenleving verschillen, gaande van een behandeling als bijna dieren tot aanvaarding als bijna gezinsleden.

In West-Afrika hebben drie soorten slavenhandel bestaan:

1. plaatselijke slavenhandel
2. trans-Saharische slavenhandel
3. trans-Atlantische slavenhandel

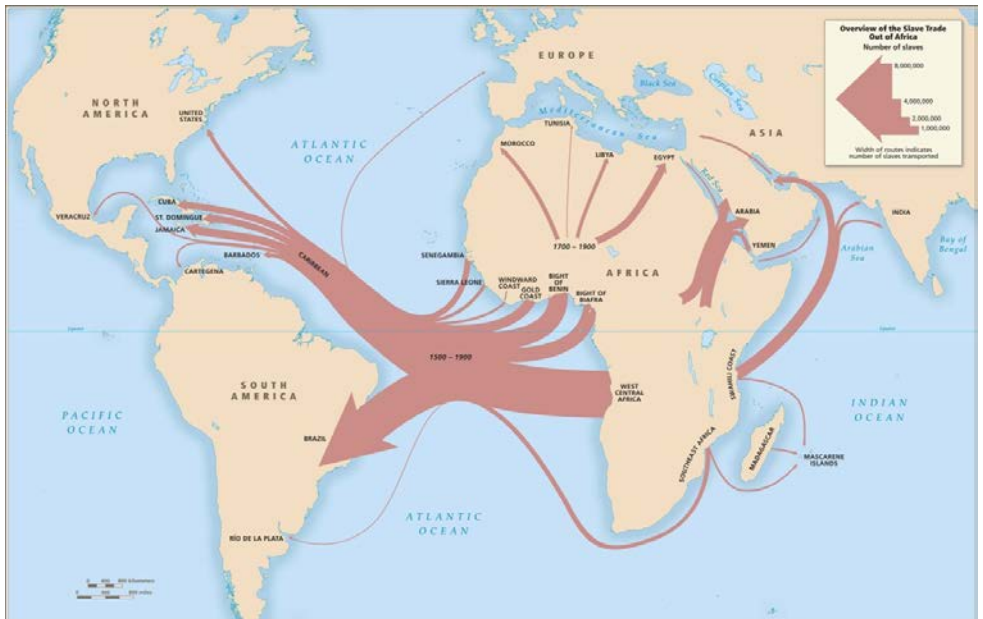
De plaatselijke slavenhandel bleef voor de komst van de Europeanen in niet-islamitische samenlevingen meestal beperkt omdat de markten te klein waren en er geen uitgebreide arbeidsverdeling bestond. Tot in de 19^e eeuw werden slaven geofferd aan de heidense goden in het koninkrijk Benin (gesitueerd rond het huidige Benin City in Nigeria), in het huidige Ghana en langs de hele Afrikaanse westkust. Het bekendste voorbeeld hiervan waren de "Jaarlijkse Gebruiken" in het koninkrijk Dahomey (gesitueerd in de huidige republiek Benin) waar vanaf 1730 jaarlijks 500 slaven werden geofferd in de toenmalige hoofdstad Abomey.

De trans-Saharische slavenhandel bestond reeds in de Oudheid en de Griek Herodotus schreef erover in de 5^e eeuw voor Christus. Door de verspreiding van de islam verhoogde vanaf de 8^e eeuw de vraag naar slaven. Er ontstonden enorme handelsnetwerken gecontroleerd door Noord-Afrikaanse moslims, die alsmar dieper doordrongen in Afrikaanse binnenlanden en waarlangs slaven alsmar verder van hun thuis werden afgevoerd. Slaven marcheerden over enorme afstanden met kamelenkaravanen doorheen de Sahara naar het noorden, waar Tanger, Marrakesh, Algiers en Cairo belangrijke slavenmarkten hadden. Deze handel duurde tot diep in de 20e eeuw (tegen dan weliswaar op beperkte schaal). In streken waar de tsétsévlieg voorkwam, waren slaven belangrijk als dragers van handelswaar, omdat lastdieren er moeilijk bruikbaar waren. In de islamitische wereld waren slavinnen meer gegeerd dan mannelijke slaven: zij zorgden voor seksuele bevrediging en nakomelingen. Een kind geboren uit de unie van een islamitische vader en een slavine, was vrij, wat betekende dat de slavenbevolking geleidelijk verminderde en men alsmar nieuwe slaven moest aanvoeren om hun aantal op peil te

houden. Mannelijke slaven werden dikwijls gecastreerd en soms werd zelfs de penis afgesneden, iets wat 90 % van de slachtoffers niet overleefde. Voor heel Afrika wordt geschat dat in de "Arabische" slavenhandel zo'n 9 tot 15 miljoen zwarte Afrikanen werden verhandeld van 600 tot 1900. Alleen voor de 19^e eeuw zijn er ietwat betrouwbare cijfers, vandaar de ver uiteenlopende schattingen.

De trans-Atlantische slavenhandel begon in 1526, toen het eerste Portugese schip met slaven naar Brazilië voer. Spoedig volgden andere naties dit voorbeeld. In aflopende volgorde van handelsvolume waren de grootste trans-Atlantische slavenhandelaars de Portugezen, de Britten, de Spanjaarden (die hun slaven van de Portugezen kochten), de Fransen, de Hollanders en de Denen (*). In de nieuw ontdekte Amerika's was er grote vraag naar goedkope arbeidskrachten om het land te ontginnen en de inheemse bevolking was er deels uitgestorven door vanuit Europa ingevoerde ziektes. De Europeanen kochten hun slaven aan de kust van Afrika, want met uitzondering van de Portugezen waagden zij zich niet aan razzia's in het binnenland. Op de West-Afrikaanse kust waren er factorijen, waar de slaven "in depot" werden gehouden door een "factor" (tussenpersoon, dikwijls van gemengd bloed) tot ze verscheept konden worden. Meestal verliep de Europese handel met de plaatselijke West-Afrikaanse koninkrijken vreedzaam, de Europeanen konden eerder dan de 19^e eeuw (en de ruime beschikbaarheid van kinine) vanwege tropische ziektes moeilijk overleven in het binnenland. Ze waren voor de aankoop van slaven dus afhankelijk van plaatselijke koningen, die hun krijgsgevangenen, misdadigers en al wie ze kwijt wilden verkochten. In regel werden wel geen volksgenoten verkocht, alleen leden van andere stammen. De slaven moesten eerst geketend vanuit het binnenland naar de kust marcheren en eens verkocht werden ze in gruwelijke omstandigheden naar de kolonies in de Nieuwe Wereld verscheept. Omdat elke trip zoveel mogelijk moest opbrengen, werden de arme drommels als sardienen in een blik op de schepen gestouwd waar de sanitaire toestand erbarmelijk was. Z'n 12 à 12,8 miljoen zwarte Afrikanen werden over de Atlantische Oceaan verscheept in een tijdspanne van ongeveer 400 jaar. De sterfte was enorm, op sommige schepen stierven tot 25 % van de gevangenen voor ze Amerika bereikten. Er was een verschil met de trans-Saharische slavenhandel: kinderen uit een slavin geboren waren eveneens slaaf, wie ook hun vader was. De trans-Atlantische handel werd geperfectioneerd tot een driehoekshandel, waarbij elk been van de driehoek winst opleverde: vanuit Europa

werden vuurwapens, buskruit ijzer en textiel naar West-Afrika gevoerd (= eerste been van de driehoek). Die handelswaar werd op de West-Afrikaanse kust met plaatselijke machthebbers geruild voor slaven, goud en ivoor. De slaven werden vervolgens naar de Amerikaanse kolonies gevoerd (= tweede been van de driehoek) en daar verkocht. Tot slot keerden de schepen beladen met koloniale producten als rum, suiker, tabak en zilver terug naar Europa (= derde been van de driehoek).

Religie en wetenschap werden ingezet om slavernij en slavenhandel te rechtvaardigen.

Christenen waren verdeeld over de slavernij. Verscheidene pausen bezaten slaven, bijvoorbeeld Innocentius VIII, die in 1488 van Ferdinand van Aragon honderd slaven als geschenk aanvaardde. Andere pausen in de 15^e en 16^e eeuw klaagden slavernij dan weer aan als een grote misdaad. De grote predikant George Whitfield (1714-1770) stelde in koloniaal Georgia, nabij Savannah, slaven te werk op het domein van zijn Bethesda Weeshuis en was een voorbeeld van humane behandeling van zwarte slaven. Hij verdedigde de slavernij, maar haalde hevig uit naar plantage-eigenaars die hun slaven slecht behandelden. Tijdgenoot John Wesley (1703-1791, één van de stichters van het methodisme) noemde slavernij "de som van alle boosheden".

In de late 18e eeuw begonnen Britse en Noord-Amerikaanse Quakers (een protestantse groepering) de moraliteit van de slavernij in vraag te stellen. Geleidelijk won de abolitionistische beweging, die ijverde voor de afschaffing van deze "bijzondere institutie" aan invloed. Denemarken verbood de trans-Atlantische slavenhandel in 1803, gevolgd door Groot-Brittannië en de Verenigde Staten in 1807. Opgelet, de slavernij zelf werd pas tientallen jaren later afgeschaft!

De Britten, die zelf zo'n grote slavenhandelaars waren geweest, werden ijverige bekeerlingen: ze patrouilleerden langs de West-Afrikaanse kust om het verbod op trans-Atlantische slavenhandel te doen naleven, hoewel de smokkel toch nog een hele tijd doorging. Slavenhandelende naties in Afrika, zoals Dahomey of Ngoyo, waren onwillig of niet in staat de uitvoer van slaven te stoppen. Omdat Groot-Brittannië de machtigste vloot had, konden de andere landen niet anders dan met of tegen hun zin het Britse voorbeeld volgen. Wanneer de Britten een slavenschip onderschepten, werden de slaven bevrijd. Eén van die bevrijde slaven was Samuel Ajayi Crowther (1809-1891), die in maart 1821 door Fulani-slavenjagers werd gevangen en verkocht aan Portugese slavenhandelaars (de Fulani's zijn een islamitisch herdersvolk dat in grote delen van West-Afrika voorkomt). Het schip waarmee Ajayi naar Amerika zou worden gevoerd, werd onderschept en de slaven bevrijd en hervestigd in Sierra Leone. Ajayi kwam er in contact met het Anglicaanse Zendingsgenootschap en bekeerde zich tot het christendom. Eveneens in Sierra Leone trouwde hij met schoolmeesteres Hassana, een bevrijde slavine die na haar bekering de naam Susan aannam (voordien was zij moslim geweest). Samuel Ajayi Crowther studeerde in Sierra Leone en Engeland en werd een befaamde taalkundige, die onder meer een grammatica schreef van het Yoruba en die de Bijbel in deze taal begon te vertalen (later bleef hij dit werk superviseren). Van 1864 tot 1891 was hij de eerste "Nigeriaanse" bisschop in de Anglicaanse Kerk ("Nigeria" als dusdanig bestond nog niet). Hij ontmoette de Britse koningin Victoria en zegde voor haar het Onze Vader op in het Yoruba, wat zij als "zacht en melodieus" beoordeelde. Zo stichtten bevrijde slaven als Samuel Crowther dikwijls de eerste christelijke kernen in West-Afrika. Zijn kleinzoon Herbert Macaulay (1864-1946) werd één van de eerste Nigeriaanse nationalisten.

In 1833 werd de slavernij afgeschaft in heel het Britse Imperium. Niet heel het latere Nigeria stond toen reeds onder Brits bewind en de slavernij bleef dus op heel wat plaatsen bestaan, soms zelfs oogluikend

toegestaan door diezelfde Britten. In het nog onafhankelijke Sokoto Kalifaat, dat bestond van 1804 tot 1903 en meer dan 10 miljoen inwoners had, vormden slaven 10 à 25 % van de bevolking en de landbouw draaide grotendeels op hen.

In 1851 bemoeiden de Britten zich met een machtsstrijd in Lagos. Ze beschoten de stad en zetten koning Kosoko af, een voorstander van de slavernij. In zijn plaats zetten ze de meer volgzaamere Akitoye op de troon. In 1861 annexeerden de Britten Lagos als kroonkolonie en daarmee was er een embryo van het latere Nigeria.

Enkele datums:

- 1804 Haiti onafhankelijk na slavenrevolutie
- 1848 Frankrijk schaft de slavernij in haar kolonies af
- 1863 Nederland schaft de slavernij af in haar Caribische kolonies en Suriname
- 1865 de Verenigde Staten verbieden slavernij (13^e amendement op de grondwet)
- 1888 keizerlijke prinses Isabel van Brazilië tekent de "gouden wet": slavernij afgeschaft
- 1962 Saudi-Arabië en Jemen schaffen de slavernij af
- 1974 Mauritanië schaft de slavernij af

Hugo Wilmaerts

(*) Sommigen zullen verbaasd zijn Denemarken op de lijst te vinden van in slaven handelende naties. De Denen hadden echter wel degelijk een kolonie in de Amerika's, namelijk de "Deense Maagdeneilanden" Sint-Thomas, Sint-Jan, Sint-Kruis (en Water Eiland, reeds in 1905 verkocht). In 1917 verkocht Denemarken haar verlieslatende kolonie aan de Verenigde Staten, die de eilanden hernoemden tot "Amerikaanse Maagdeneilanden".

Geraadpleegde bronnen:

- Engelse, Franse en Nederlandse Wikipedia (in aflopende volgorde van belang)
- Tunde Batunde: Scholars focus on the Arab trans-Saharan slave trade (2012)
- Slavery and remembrance: Sahara Desert
- History Textbook: Trans-Saharan Trade (West African Senior School Certificate Examination)
- Recalling Africa's harrowing tale of its first slavers – The Arabs—as UK Slave Trade Abolition is commemorated (The New African, 27/03/2018)
- African chiefs urged to apologise for slave trade (The Guardian, 18/11/2009)
- (het deel over de trans-Atlantische slavenhandel is hoofdzakelijk op Wikipedia gebaseerd, over de trans-Saharische handel is daarin minder te vinden)

Jezus' hemelvaart